

Program för krisberedskap och civilt försvar i Älvsbyns kommun

Mandatperioden 2019-2023

Dokumenttyp Styrdokument	Dokumentnamn Program för krisberedskap och civilt försvar	Fastställd/upprättad 2019-11-25, KF § 138	Beslutsinstans KF	Giltighetstid 2022-12-31
Dokumentansvarig Risk- o säkerhetssamordnare	Version 1	Senast reviderad --	Dokumentinformation 42719-180	Detta dokument gäller för Kommunen

Inledning

Sveriges kommuner och landsting (SKL) har tecknat en överenskommelse med Myndigheten för Samhällsskydd och beredskap (MSB). Överenskommelsen (SKL 18/03101) reglerar kommunernas ersättning och de uppgifter kommunerna har enligt lagen (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap (hädanefter förkortad LEH). Enligt överenskommelsen ska ett styrdokument för kommunens arbete med krisberedskap tas fram och fastställas av kommunfullmäktige. Styrdokumentet tar bland annat upp den övergripande processen för arbetet med kommunens risk och sårbarhetsanalys, kommunens ambitioner i arbetet med sitt geografiska områdesansvar och vilka planer som ska tas fram eller uppdateras under mandatperioden.

Syfte

Syftet med styrdokumentet är att beskriva det arbete inom krisberedskap som ska bedrivas i kommunen under mandatperioden 2020-2023 för att fullgöra kommunens åtaganden enligt Överenskommelse om kommunernas krisberedskap och LEH (2006:544). Styrdokumentet ska innehålla den övergripande styrning av det arbete med krisberedskap som ska bedrivas i kommunen under mandatperioden 2020 – 2023.

Civilt försvar

En viktig grund för kommunernas arbete med civilt försvar är de uppgifter som framgår av LEH (2006:544). Lagen innehåller bestämmelser som syftar till att kommuner ska minska sårbarheten i sin verksamhet och ha en god förmåga att hantera krissituationer i fred. På så sätt uppnås också en grundläggande förmåga till civilt försvar. Kommunens arbete med civilt försvar kan därför under mandatperioden komma att sammanfalla med kommunens arbete med krisberedskap. De delar av kommunens arbete som är direkt riktade mot arbete med civilt försvar redovisas inte i detta styrdokument.

Övergripande styrning av arbetet med krisberedskap

Mål för verksamheten

Kommunen har följande mål vad gäller arbetet med krisberedskap:

- kommunen ska ha en god kunskap om de risker och sårbarheter som kan påverka den egna verksamheten
- kommunen ska ha en god förmåga att bedriva sin verksamhet vid en extraordinär händelse
- kommunen ska ha god förmåga att vid en extraordinär händelse kunna samverka med andra aktörer, vad gäller resurser och information, för att uppnå bästa möjliga resultat.

Risk och sårbarhetsanalys

Enligt 2 kap. 1§ LEH (2006:544), ska kommunen analysera vilka extraordinära händelser i fredstid som kan inträffa i kommunen och hur dessa händelser kan påverka den egna verksamheten. Resultatet av arbetet skall värderas och sammanställas i en risk- och sårbarhetsanalys. Risk och sårbarhetsanalysen ska fastställas av kommunstyrelsen eller kommundirektören. I det fall Risk och sårbarhetsanalysen inte bedöms innehålla sekretessbelagd information kan analysen även fastställas av kommunfullmäktige.

Kommunens uppgifter enligt Överenskommelsen om kommunernas arbete med krisberedskap (SKL 18/03101) är att:

- bedriva ett arbete med risk- och sårbarhetsanalys som avser det geografiska områdesansvaret, kommunens organisation, samt berörda kommunala bolag och kommunalförbund
- använda underlaget från risk- och sårbarhetsanalysen i planering och genomförande av åtgärder för att öka förmågan att kontinuerligt bedriva samhällsviktig verksamhet, samt stärka förmågan att hantera extraordinära händelser.
- efter en inträffad kris utvärdera kommunens hantering, både med avseende på kommunens verksamhetsansvar och det geografiska områdesansvaret. Underlaget ska användas i arbetet med risk- och sårbarhetsanalys.

Målet för kommunen med risk och sårbarhetsanalysen är att den ska:

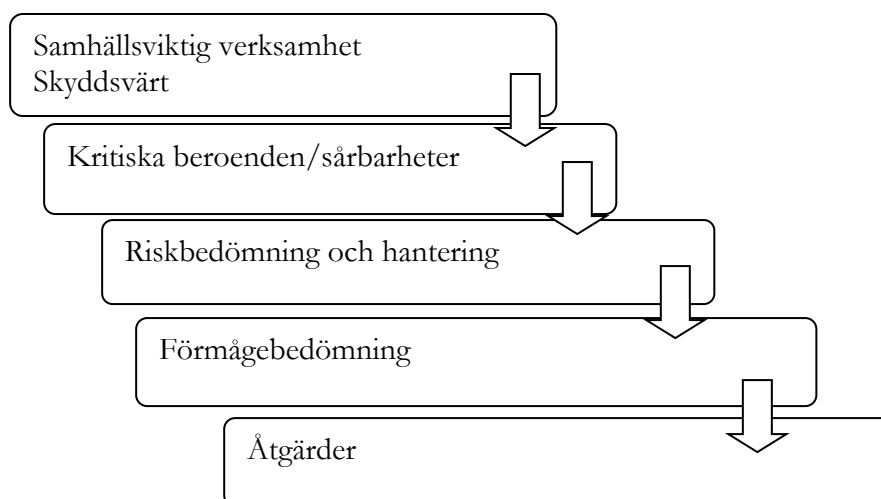
- ge underlag för planering och genomförande av åtgärder för att öka förmågan att kontinuerligt bedriva samhällsviktig verksamhet
- ge beslutsstöd för beslutsfattare och verksamhetsansvariga
- ge underlag för information om samhällets risker och sårbarheter till allmänheten samt bidra till att ge en bild över de risker och sårbarheter som finns i samhället i stort som kan påverka kommunens verksamhet och samhällsviktig verksamhet inom kommunens geografiska område.

Arbetsprocess och metod för risk och sårbarhetsanalys

Risk och sårbarhetsanalysen arbetas fram genom ett internt arbete och presenteras enligt riktlinjer från MSB.

FORSA-modellen, en sårbarhetsorienterad metod, är sedan tidigare etablerad i kommunen och arbetet med kommunens Risk och sårbarhetsanalys kommer att under kommande mandatperiod fortsätta utifrån denna metod. En riskhanteringsgrupp är etablerad och inledningsvis kommer arbetet med kommunens tidigare RSA att utvärderas.

Arbetsprocessen med kommunens RSA ska inledas i kommunens riskhanteringsgrupp där avdelnings- och enhetscheferna eller deras representanter ingår för att förankra arbetet hos den kommunala ledningen. Identifiering och utveckling av tidigare identifierad samhällsviktig verksamhet inom kommunens geografiska område och vad som är skyddsvärt genomförs. Utifrån detta görs en kartläggning av kritiska beroenden och sårbarheter och sedan inleds arbetet med riskbedömning, förmågebedömning och avslutningsvis en sammanställning av åtgärder.

Det geografiska områdesansvaret

Kommuner ska, enligt 2 kap. 7 § LEH (2006:544), inom sitt geografiska område i fråga om extraordinära händelser i fredstid verka för att olika aktörer inom kommunens geografiska område samverkar och uppnår samordning i planerings- och förberedelsearbetet. Kommunen ska även verka för att de krishanteringsåtgärder som vidtas av olika aktörer under en kris samordnas och för att krisinformation till allmänheten samordnas.

Under kommande mandatperiod ska kommunen:

- ge aktörer som bedriver samhällsviktig verksamhet inom kommunens geografiska område möjlighet att samverka i syfte att uppnå samordning av förberedelser inför extraordinära händelser.
- under en extraordinär händelse kunna stå värd för en inriktnings- och samordningsfunktion (ISF) på lokal nivå, i syfte att verka för samordning av olika aktörers åtgärder.
- ta initiativ till att en samlad lägesbild tas fram i samband med en extraordinär händelse.
- verka för att information till allmänheten vid en extraordinär händelse samordnas. Kommunen ska se till så att 113 13, krisinformation.se, har information om kommunens informationskanaler.
- Kommunens förberedelser inför extraordinära händelser ska ske i samverkan med närliggande kommuner och relevanta aktörer utanför det egna geografiska området. En förutsättning för att samverka ska ske är att de externa aktörerna vill och kan samverka med kommunen.
- att Viktigt meddelande till allmänheten (VMA) kan sändas via anläggningar förutom husvarning genom att ljudsändare underhålls
- Kommunen ska årligen under Krisberedskapsveckan aktivt verka för att öka kommuninvånarnas krismedvetenhet i samverkan med andra relevanta aktörer.

Planer

Kommande mandatperiod ska följande åtgärder genomföras och planer tas fram eller uppdateras.

Verksamhetsspecifika planer:

I kommunens ”Plan för hantering av extraordinär händelse i Älvsbyns kommun” är antaget att respektive avdelnings- eller enhetschef ansvarar för årlig revidering och uppdatering av krisplaner, larmlistor m.m. inom sin verksamhet och redovisar detta till säkerhetssamordnaren, som uppdaterar kommunens samlade krisledningsdokumentation.

Följande verksamheter ska under kommande mandatperiod redovisat verksamhetsspecifika risk och sårbarhetsanalyser samt beredskapsplaner/krishanteringsrutiner avseende minst följande av deras verksamheter:

- Kommunledningskontoret
- Socialtjänsten
- Skolans verksamhetsområde
- Älvsbyns Fastigheter AB
- Älvsbyns Energi AB

Planerna ska innehålla följande:

- Verksamhetsbeskrivning och organisationsuppbyggnad
- Larmlista
- Risk och sårbarhetsanalys med förslag på eventuella förbättringsåtgärder
- Beredskaps/Krishanteringsrutin

Plan för hanteringa av extraordinära händelser

Kommunen ska, med beaktande av risk- och sårbarhetsanalysen, för varje ny mandatperiod fastställa en plan för hur de ska hantera extraordinära händelser. Planen ska fastställas av kommunfullmäktige i början av varje mandatperiod. Planen ska innehålla:

- hur kommunen ska organisera sig under en extraordinär händelse
- hur kommunens organisation för krisledning leder, samordnar, samverkar samt säkerställer samband för att hantera en extraordinär händelse
- vilka lokaler med nödvändig teknisk utrustning för ledning och samverkan som disponeras vid en extraordinär händelse.

Reglemente för krisledningsnämnd

Enligt 2 kap. 2 § LEH (2006:544), ska det finnas en nämnd för att fullgöra uppgifter under extraordinära händelser i fredstid, en krisledningsnämnd. Krisledningsnämndens verksamhet, hur den träder i funktion och upphör samt dess beslutsfattande regleras i 2 kap. 3-6§§ LEH (2006:544). Enligt 6 kap 44 § kommunallag (2017:725) är det kommunfullmäktige som ska anta reglementen om nämndernas verksamhet och arbetsformer. Kommunen ska revidera det befintliga reglementet.

Instruktion för Kommundirektören

Kommunstyrelsen ska i en instruktion fastställa hur kommunchefen ska leda förvaltningen under kommunstyrelsen. Instruktionen ska också fastställa kommunchefens övriga uppgifter enligt 7 kap. 2 § kommunallag, däribland vilken roll kommunchefen ska ha avseende kommunens arbete med krisberedskap.

Utbildnings och övningsplan

Kommunen ansvarar enligt 2 kap. 8 § LEH (2006:544) för att förtroendevalda och anställd personal får den utbildning och övning som behövs för att de ska kunna lösa sina uppgifter vid extraordinära händelser i fredstid. Kommunen ska ha en regelbundet utbildad och övad krisorganisation. Även kommunens beredskapsfunktioner inom till exempel kommunalteknisk försörjning och krisstöd ska vara utbildade och övade. Kommunen ska genomföra och utvärdera minst två övningar under en mandatperiod. Krisledningsnämnd och tjänstemannaledning ska övas minst en gång per mandatperiod. Under mandatperioden är ett flertal större övningar inplanerade i regionen. I den utsträckning tillfälle ges ska kommunen delta i planering, genomförande och utvärdering av samverkansövningar på regional eller nationell nivå som avser fredstida kriser.

Mål med kommunens arbete med utbildning och övning:

- Kommunens krisorganisation ska vara regelbundet utbildad och övad.
- Kommunens krisorganisation ska uppfylla lagkravet på övning enligt LEH
- Kommunens krisledningsnämnd ska övas minst en gång per mandatperiod, och kommunen ska genomföra och utvärdera minst två övningar under en mandatperiod

- Varje övning ska utvärderas och erfarenheterna ska återinföras i kommunens arbete med krisberedskap och däri aktuella planer.

Ambitions mål för utbildning och övning:

Kommunens krisledningsnämnd, centrala krisledningsgrupp och stab ska via utbildning och övning få kunskap och erfarenhet i krisledning, och i hur kommunens krisledning är uppbyggt samt planerad att fungera i kris

- Kommunens centrala krisledningsgrupp och stab ska kunna sammanställa och förmedla lägesbild till ansvariga myndigheter
- Kommunens centrala krisledningsgrupp och stab ska kunna hantera WIS och Rakel

Övriga planer

Exempel på övriga planer som kommunen kan behöva ta fram eller uppdatera under mandatperioden är planering för personella och materiella resurser som kommunen behöver för att hantera extraordinära händelser. Kommunen ska även ta fram och uppdatera andra planer utifrån identifierade behov i RSA:n och utifrån den styrning som ges av MSB och länsstyrelsen.

- Kommunen har under år 2018 drabbats av höga flöden och skogsbränder. Erfarenheter från dessa händelser ska användas för att ta fram och uppdatera berörda planer.
- Kommunen ska under mandatperioden även ta fram och uppdatera planer för materiella resurser samt beredskapsplan för omflyttning/utrymning.

Rapportering

Kommunen ska enligt 2 kap. 9 § LEH hålla den myndighet som regeringen bestämmer informerad om vilka åtgärder som vidtagits enligt nämnda kapitel och hur åtgärderna påverkat krisberedskapsläget. Vid en extraordinär händelse i fredstid ska kommunen ge den myndighet som regeringen bestämmer lägesrapporter och information om händelseutvecklingen, tillståndet och den förväntade utvecklingen samt om vidtagna och planerade åtgärder.

Mål för kommunens arbete med rapportering:

- Kommunen ska ha förmåga att ge länsstyrelsen en samlad rapport om risker och sårbarheter i kommunen och om de lokala krisberedskapsaktörernas förberedelser inför en extraordinär händelse.
- Kommunen ska ha förmåga att ge länsstyrelsen en samlad rapport om läget i kommunen vid en extraordinär händelse.
- Kommunens ska även ha förmågan att ta emot och dela information med berörda krisberedskapsaktörer med stöd av den teknik och metodik som tillämpas nationellt och regionalt för samverkan och ledning vid samhällsstörningar.

För att uppfylla målen och säkerställa kvalitén med kommunens arbete med rapportering ska utbildning och övning genomföras.

Redovisning av den statliga ersättningen

Kommunen ska årligen redovisa för länsstyrelsen hur ersättningen har använts under föregående år. Redovisningen omfattar både ekonomisk och verksamhetsrelaterad dokumentation av genomförda aktiviteter.